

συγηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαίνωσει τοῦ νοος ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὸ τὸ θελήμα τοῦ Θεοῦ τὸ ἁγιόν καὶ εὐάρεστον, καὶ τέλειον (Ρωμ. ιβ. 2). Ἐπρεπε λοιπὸν νόμον αὐτοῦ παντὸς, διτοῦ κόσμου κάμει καὶ ζητεῖ, καὶ γάγέρν μεριών διόλοιν ἄγρωποι καιροὶ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ ἀγίου Πρενύματος.

A. I. Δ.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΛΙΘΩΝ.

ὑπὸ A. I. Δ.

Μόνος ὁ τῆς ψυχῆς ἐσωτερικὸς στολισμὸς κάμει τὸν ἄνθρωπον ἀληθῶς τιμιώτερον καὶ ἔνωτερον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι δύσκολος ἡ ἀπόκτησις αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος καταφεύγει εἰς τὸν ἔξωτερικὸν στολισμὸν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. Διὰ τοῦτο ἐπενόησε τὰ ποιητεῖαι ἐνδύματα, καὶ πᾶν εἴδος στολισμοῦ, καὶ ἐπίτιμος μάλιστα ὅλη τὰ λαμπρὰ καὶ σπάνια πράγματα, ἐπίτιμον νὰ ἀποδειχθῇ, ἀφοῦ ἀποκάπησε αὐτὲς, ἀνιώτερος ἀπὸ ὅλη τὰ ἄλλα. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ λαμπρότατον καὶ σπανιώτατον τῶν τῆς γῆς προϊόντων εἶναι αὐτοὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι, διὸ τοῦτο ἐτίμησεν αὐτοὺς ἡ θεωρίανος ματαιοφροσύνη περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ τεχνικὰ προϊόντα· οὗτον εἶς χρήσεις ὑπηρέζεις ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ ὥστη. Αὐτὸν ἡ ἡντικῆλος τέγυν ἐπιθυμεῖσθαι, ἐντὸν τὴν φύσιν κατέγινε νὰ τὴν μητηρὶ καὶ ως πρός τοῦτο τὸ εὐγενές προϊόν. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐπλήσσειν ἀπὸ τὸν ὕσελον ὅλα τὰ εἴδη τῶν πολυτίμων λίθων, ἐκτὸς ἐνὸς πολύτιμου λίθου, ὃνομάζεται Οπάχλιτον τοσοῦτον εὐφυῆς, ὥστε ἀπατᾷ καὶ τὴν ὄρασιν τῶν εἰδημόνων. Ἀλλ' ἡ ὑπερβολικὴ στερεότης τῶν πολυτίμων λίθων καταδεικνύει μὲν τὴν ἀπατηνὴν τῆς τέχνης, ἀποδεικνύει δὲ αὐτοὺς ἀνωτέρους, οὐ μόνον τῷ τεχνητῶν λίθων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν λαμπροτέρων φυσικῶν λίθων· διότι οἱ μὲν τεχνικοὶ λίθοι ἀκονθῶται εἰς ὀλίγης ὥρας καὶ ῥινίζονται εὐκόλως, οἱ δὲ ἀδάμας; ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ σάπφειρος μόλις ἀκονθῶται εἰς πολλὰς ἡμέρας οὐδὲ τρίσονται ὑπὸ δύπτωτος οὐδὲ διὰ τῆς λεπτοτάξης Ἀγγλικῆς βίνης. Εἴτε δὲ ἡ λαμψίς τῶν ἀληθῶν παλυτίμων λίθων εἶναι πολὺ ἀνωτέρη τῆς τῶν φευδολίθων· μολονότι ἡ διάκρισις χρειάζεται γυμνασμένον ὄφελον.

Ἐνρίσκονται δὲ οἱ πολύτιμοι λίθοι εἰς τὴν περιπολικὴν ἀσίνην, καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας ὁμιλίας εὑρίσκονται καὶ εἰς τὴν Βρασιλίαν, οὗτον μεταφέρονται ἡδη πολλοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Ενρίσκονται δὲ κυρίως εἰς τὰ Βουνά, καὶ ἐντὸς τῶν πετρῶν· ὅμοιώς εὑρίσκονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τοὺς ποταμούς, οἵτινες φέρονται ὁμοίως οὐνομαζόμενοι ὑπὸ τῆς Βρογχῆς διὰ τῶν σχισμῶν τῶν πετρῶν. Οἱ τελευταῖοι δὲ καὶ νομίζονται καλλίτεροι· δὲν εἶναι ὅμοιος πολὺ καθαροῖ, εἶναι δὲ καὶ κακόσηχοι καὶ ἐνίστησι περικαλύπτονται ἀπὸ δέρμα λιθωδίας.

Οἱ πολύτιμοι λίθοι εἶναι κερίτως 20. ὁ Ἀδάμας, ὁ ἄνθραξ, ὁ Σάπφειρος, τὸ Τοπάζιον, ὁ Σμάραγδος, ὁ Ἀμέθυστος, ὁ Γρανίτης, ὁ Υάκινθος, τὸ Βηριλλίον, ὁ Χρυσόλιθος, τὸ Σερδιον, ὁ Χαλκηδόνιος, ὁ Ἀχάτης, ὁ Όνυξ, ὁ Σαρδόνυξ, ὁ Πρασίνης, τὸ Περούζιον, τὸ Λαζόριον, καὶ τὸ Τουρμαλίνον. Τὸ συνειθισμένον δὲ ζύγιον τῶν πολυτίμων λίθων εἶναι τὸ Κεράτιον [τὸ λεγόμενον ἀπλῶς Κεράτι], τὸ δέτε ον διαιρεῖται εἰς 4 κόκκους [γράνα]. 12 8/10 κεράτια είναι ίσοσβαρή μὲν ἐν δράμιον.

ΠΡΙ ΆΔΑΜΑΝΤΟΣ.

Ο Ἀδάμας [Διαιράντι κωνῖν, Gemma Adamas λατινιστὶ καὶ τουρκιστὶ ἐλμάς]. (Οὗτος εἶναι σκληρότατος, εὐέξεστατος καὶ διεφανέστατος ὅλων τῶν ἀλλων πολυτίμων λίθων. Όταν εἶναι ἀχρωμάτιστος φοίνεται ὡς καθηρώτατος κρύσταλλος. Ο Ἀδάμας κόπτει τὸν κρύσταλλον, τὸν ἄνθρακα καὶ τοὺς λοιποὺς πολυτίμους λίθους, καὶ σπινθηρίσοιται διὰ τοῦ χάλυβος [α] [Τουρκ. στελίκι ή ἀτσάλι], Πάντοτε εὐρίσκεται κρυσταλλοτής καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲ 8 ίσομεγέθεις καὶ τοιχώνες ἐπιφανείς· ἐνίστη δὲ καὶ στρογγύλος. Ή ὑφανσις αὐτοῦ εἶναι λεπιδωτή. Εάν θαλῆη εἰς πῦρ δυγατὸν, ὀλίγην διαφλογίζεται καὶ ἔλος ἐπιταπιζεται. Εάν δέ μως καλυψθῇ μὲ λόνιν ἀνθράκην, καὶ εἰς αὐτὴν ἐμποδισθῇ τοῦ ἀσροῦ η εἰσιδεσ τότε, ἐντὸς τοῦ δυνατωτάτου πυρὸς μένει ἀμετάβλητος.

Οι εὐάλιστοι ἀδάμαντες εὑρίσκονται εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, εὑρέθησαν δὲ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρεθύντος αἰώνος καὶ εἰς τὴν Βρασιλίαν, οὗτον ἡδη μεταφέρονται πολλοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Η τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος εἶναι κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐτοῦ ποιότητος, τὸν χρώματος καὶ τοῦ μεγέθους. Εὑρίσκονται πολλοὶ ἀδάμαντες κύτρινοι καὶ γολανοί σπανίως δὲ ἡδόγχροοι, καὶ ἔτι σπανιώτερον πράσινοι, οἱ ὅπιαι νομίζονται καὶ τιμώτεροι. Η τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος διαιρίζεται σύνοι, ἔκαστος αὐτοῦ κόκκος [γράνα] ὑπολογίζεται ισότιμος μὲ 5, η 8 τάλληρα· ὁ Ἀδάμας δὲν ἀκονίζεται ἀλλέως, εἰμὶ πάλιν δὲ ἀδάμαντος.

Ο Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας ἔχει τὸν μεγαλωτὸν ἀδάμαντα, στοις εὑρέθη εἰς τὰν βρασιλίαν. Εὐρέθη εἰς τὴν Κίναν καὶ τὰς Ἰνδίας καὶ ἄλλος πολύτιμος λίθος ἀδάμαντοιδής ὀνομαζόμενος Ἀδαμαντοειδής διάσπασθε, διτοῖς εἶναι ἀδιαφανής φαιός, η μελανοίς καὶ τόσον σκληρός, ὥστε με τὴν κόνιν αὐτοῦ ἀκονίζεται ὁ ἀδάμας, καὶ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι. Ο Κεράκοντος Ἀδάμας, στοις λέγεται καὶ Ιαργών, Ιακουάν καὶ Σεργίων, νομίζεται ἀπὸ τινας ὡς εἴδος τι ἀδά-

[α] ἐνομάζεται Χαλυψ ἀπὸ τῶν Χαλύβων ἔθνους περὶ τὸν Πόντον.

μαντος, καὶ εὐρίσκεται κατὰ τὴν Κεῦλόνην, ἔχει χρώματα διάφορα, δῆλον, φαΐον, λευκὸν, ύποκύτρινον, ύποκόκινον, κτλ.

Θέλει ἀκολουθήσει ἡ περιγραφὴ τινῶν πολυτίμων λίθων καὶ ἀκόμη τῶν ὄρυκτολογικῶν. Α. Ι. Λ.

Πατρικὸν Παράδειγμα.

Οσοι γονεῖς ἐπιθυμοῦσι, νὰ διδάξωσι τὰ παιδία αὐτῶν νὰ διάγωσι τὴν ὁδὸν τὴν ὅποιαν αὐτοὶ θέλουν, πρέπει πρώτον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ διάγωσι ἔκεινην τὴν ὁδὸν, τὴν ὅποιαν διδάσκουσι εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν.

Α. Ι. Δ.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ἄπο Τραπεζοῦντος, υἱοῦ τοῦ Λυκάονος, ἥρχαιοτάτου ὑγεμόνος τῆς Ἀρκαδίας κατὰ Στέφανον, ἢ ἀπὸ τῆς παρατείσεως τῷ Διὶ τραπέζῃς ὑπὸ τῶν Αυκάνονος παιδῶν κατὰ τὴν μυθολογίαν τοῦ Ἀπολλοδώρου, ὧνομάσθη τὸ πρώτον Τραπεζοῦς, πόλις τις ἐν Ἀρκαδίᾳ, χώρᾳ κεντρικῇ, ὅρεινη τῇ Ηλειόπονήσου, τῆς ὅποιας πόλεως οἱ κάτοικοι, ἀναγκαζόμενοι νὰ μετοικήσωσι πενθυμεῖ, ὡς καὶ ἄλλαι πόλεις Ἀρκαδίκαι, ὑπὸ τοῦ περιφήμου Ἐπαμεινώνδου, επρατηγοῦ Θηριών, εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν νέαν συνοίκησιν κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λακεδαιμονίου, τὴν Μεγαλόπολιν, ἔφυγον διὰ νυκτὸς πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, ὡς διηγεῖτοι ὁ Πυτσανίας. Σπειδὴ δὲ ἐδιώκοντο ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ἐμβάντες εἰς πλοῖα, ἥλθον εἰς τὸν Εὔζενον Ήλύτον ωκεῖ κατώκησαν εἰς τινὰ τῶν τῆς Σινώπης ἀποικιῶν, τὴν πρότερον μὲν Οἰζηνίδα, ὅπτερον δὲ ὑπὸ αὐτῶν ὀνομασθεῖσαν Τραπεζοῦτα, ὁμοιώμως τῇ ἐγκαταλειφθεῖσῃ πατρίδι, κειμένην πρὸς δυσμῆς τινὸς ποταμοῦ Ηυξείου κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Μικρᾶς πρὸς τὴν Μεράλην Ἀσίαν, καὶ κατὰ τὴν ὑπώριαν τοῦ Σκυδίσου. Τὸ δὲ ὄνομα Οἰζηνίς ήτον ἵτε σως Ἀμαζόνος τινός, ὡς καὶ τοῦ τῆς Σινώπης, ἄλλης Ἀμαζόνος, εἴ τοις ὁνομάσθη ἡ πόλις.

Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι Τραπεζοῦς ἐλέγετο καὶ ἄκρα τις ἐν τῇ Ταγιρικῇ γερσονάσῳ (Κοιρακίᾳ) καὶ Τραπέζα, ἄλλη ἄκρα κατὰ τὸν Ἐλλήσποντον, καὶ Τραπεζόπολις, πόλις τις ἐν Καρίᾳ, ἵσως ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ τῆς θέσεως σχήματος, διότι, ὡς γιωστὸν, οἱ παλαιοὶ ἐλέγον τραπεζιον, σχῆμα τετράγωνον ἀνισόπλευρον καὶ ἀνισογώνιον, γινόμενον ἐκ τῆς τοῦτης τριγώνου ἰσοσκελοῦ; ἀνωθεν καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν Βάσιν. Τὸ σχῆμα τοῦτο περίποιο ἔχουσι πόλλοι τόποι διοτεῖναι καὶ θέσεις πόλεων ἡ καφιδῶν, ὅποιον εἶχον, φέρετεῖν, ὡς λέγει ὁ Στράβων, καὶ αἱ Τραπέζαις [Ὀθωμανιστὶ Λίδιν γκυρούζελ Ισσάρ], πόλις τῆς Αυδίας πρὸς τὴν Καρίαν ὑπὸ τὸ ὄρος τὴν Μεσωγίδα καὶ παρὰ τὸν Εὔδωνον ποταμὸν, χυνόμενον εἰς τὸν Μάιανδρον.

Κειμένη κατὰ τὴν καμπὺν τῆς παραδίαις τοῦ λε-

γομένου Πολ εμωνικοῦ Πόντου, [θαλάσσης κόλπωδος ἐκ Σινώπης μέχρι Κολχίδος], καμπῆν σημαώδην ἐκ δυσμῶν πρὸς βορράν μεταξὺ τῆς Μικρᾶς καὶ τῆς Μεγάλης Ασίας, ἡ πόλις Τραπεζοῦς ὑπάρχει ἐπιπλαινῶς τι καὶ νέον ἐμπυρεῖον τῆς Καππαδοκίας, [εἰς ἣν ἀνήκει γεωγραφικῶς] καὶ Αρμενίας καὶ Κολχίδος, καὶ ἔτες ἀπότερον τῆς Περσίας καὶ τοῦ Καυκάσου πρὸς τὸ Βασάντιν, τὸν Ἰστρὸν [Δαύναβιν] ποταμὸν καὶ ἄλλους πῆς; Εὐρώπης τόπους. Διὰ τούτο τῆκμαζεν ὄπωστον ἡ Ἐλληνὶς αὐτη πόλις, ὅτε ἦθεν ὁ Εἰνοφῶν μετὰ τῶν μυρίων Ελλήνων, κατακαίνων ἐκ τῆς Μεσοποταμίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ νεωτέρου Κύρου καὶ διαβής ἥπερ Ἀλίσης ἡ Ἀγρυρούπαλεως (Γκιμουσχανέ), πολύχης τὰ νῦν γρατιανικῆς ἐπὶ τοῦ Σκυδίσου.

Τὰ καθέκαστα τῆς παλαιῶς καὶ τῆς νεωτέρχης ἴστορίας τῆς εὐγενοῦς ταύτης πολεως ἀπόκειται εἰς τοὺς λογίους τῶν Τραπεζοῦντίων νὰ ἐκθέωσιν ἐν μονογραφίᾳ κακὴ πλάτος συλλέξαντες ἐπιμελῶς πανταχόθεν καὶ σημειοῦντες ἔτι τὰ δύναματα τῶν κατὰ καιρούς λαμψάντων ἀξιολόγων ἀνδρῶν. Άρκει ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σημειώσουμεν, ὅτι καὶ τοῦ ποτέρου τῆς Τραπεζοῦς, ἀνῆκεν ἔπειτα εἰς τὸ Βασίλειον Μυθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, καθεδρεύοντος ἐν Σινώπῃ, καὶ ὅτι ἐπὶ Ρωμαίων ἡ το πάλιν κατὰ τὸν Πλίνινον πόλις ἐλεγέρα. Οἱ δὲ ἡμέτεροι Αὐτοκράτορες ἐτίμησαν καὶ ἤγγισαν αὐτὴν πολλαχός, ἔργοντες ἐκεῖνην κατὰ διαφόρους καιρούς; ὁ φέλειαν μεγάλην καὶ συνδρομὴν ἴσχυραν κατὰ τῶν ἑθρῶν τῆς αὐτοκρατορίας. Κατὰ δὲ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τῶν λυκοφίλων Φράγκων Αλέξιος τις Κομνηνὸς ἐκ τῶν αὐτοκρατορικῶν γενεῶν, ἀλιθών ἐνταῦθα, ἔστησε θρόνον διαρκέσαντα ἀπὸ τοῦ 1204 μέχρι τοῦ 1460, ἥτοι 7 ἔτη μετὰ τὴν δευτέραν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Μωχαμέτου Β., Συλλάνου τῶν Θιωμαγῶν, γενομενην τῷ 1454. Ο ποσθιτὴς οὗτος, καὶ τοι ἔχοντα εἰρήνην μετὰ τῶν Τραπεζοῦντίων, ἀλλὰ ὑποπτεύομένος τὸν ράτος αὐτῶν, ἐπελύθων ἐξαφάνισαν καὶ ἀπεκονόκτησαν μετὰ δυνάμεως μεγάλης, ἐποιηώρκησε στενῶς τὴν Τραπεζοῦντα ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, ἐπαπειλῶν πανωλεθρίαν, ἐκ τοῦ παραδότη ἀνυπερθέτως. Ή πόλις αὕτη, οὖσα τειγισμένην ἀτελῶς, περιείγειν ἴσως ὑπὲρ τὰς 100, 000 λαοῦ χριστιανοῦ. Εἰς μάτην ὁ τότε ἡγεμὼν τῶν Τραπεζοῦντίων Δανιὴλ ὁ Κομνηνὸς ἐπεκαλεῖτο τὰς συνθήκας καὶ την φίλιαν, ὑποσχέμενος πρὸς τὸν Μωχαμέτην φόρον τινὰ καὶ συμμαχίαν. Ή πόλις, μὴ ἔχουσα τροφὴν καὶ ὅδωρ, παρεδόθη διὰ συνθήκης, ἵνα δεχθῇ μὲν φρουρὰν καὶ διοίκησιν Θιωμαγῶν, ἔχῃ δὲ ὁ λαὸς καὶ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια πάσαν ἀσφαλειαν κτητέως, θρησκείας καὶ τιμῆς. Άλλὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν τὸ πλεῖστον τῶν Τραπεζοῦντίων ἐσφάγη καὶ ἀχυλωτίσθη, ὁ δέ βασιλεὺς Δανιὴλ ἐκρεμάσθη, καὶ ἐκ τῶν δύο μίσων αὐτοῦ ὁ μέν πρεσβύτερος ἀπεκεφαλίσθη μὴ θέλων ἀρνήθηναι τὸν Χριστὸν, ὁ δὲ νεώτερος ἀποφεύγων τὸν θάνατον, ἐξώμοσεν. Συγγράνος καὶ μετὰ ταῦτα πολλὰ δημοσία καταστήματα τῶν Τραπεζοῦντίων κατεστράφησαν, ἡ ἐδιωρίσθησαν εἰς ἄλλην γρήσιν, καὶ πολλαὶ καὶ κάλλισται ἐκκλησίαι τῆς δινοτυχοῦς ταῦτης πόλεως ἔγενοντο τεμένη [τσαμία] ἡ λουτρὰ. Τῶν συμβάντων καὶ τῶν συμφορῶν τούτων ἡ ἐξιστόρισης σώσεται